

Кратка информација за органско сточарско производство согласно Законот за органско земјоделско производство на РМ и толкувањето на стандардот од страна на

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА

1. Што е органско сточарство:

- ❖ Органска исхрана на животните;
- ❖ Број на животни во соодветна корелација со расположливото земјиште;
- ❖ Висок приоритет кон благосостојбата на животните (на пример, соодветно сместување, практики на одгледување);
- ❖ Приоритет за природна ветеринарна медицина, користење на алопатски лекови само ако не постои друго решение;
- ❖ Животинското ѓубриво не смее да биде извор на загадување;
- ❖ Здраво, висококвалитетно млеко, јајца и месо, наместо максимален квантитет.

2. Исхрана:

ЗОЗП на РМ:

	Тревопрасни (преживари, коњи)	Свињи	Живина
Одгледување на млад добиток	Природно млеко (3 месеци за крави, 45 дена за овци и кози)	Природно млеко 40 дена	Нема посебни одредби
Напасување	Максимално користење на испаша според локалните можности	Пожелно, но не се дефинирани никави барања	
Волуминозна храна	Минимум 60% од сува материја	Волуминозна храна мора да се додава во дневен оброк	
Храна од сопствена фарма	Минимум 50% од сува материја (освен во услови на миграција на животните)	Не се дефинирани посебни одредби	
Храна од земја во преод	Минимум 30% од сувата материја (60% во случај земјиштето во преод да припаѓа на истата фарма); максимум 20% од постојното пасиште во првата година на конверзијата		
Конвенционална храна	Не е дозволена	Мах. 10% од сува материја до 31.12.2009, мах. 5% до 31.12.2011	
Адитиви	Листа на додатоци во добиточната храна и други материји кои се користат во исхраната на животните од ЗОЗП на РМ		

3. Сместување:

- ✓ Животните мора да имаат пристап до **свеж воздух**, директна сончева светлина и **засолниште**. Шталите мора да се одржуваат чисти, за да се оневозможи појава на болести и паразити. Само оние супстанции кои се споменати во Листата на средства за чистење и дезинфекција од ЗОЗП на РМ, може да се користат за чистење, дезинфекција и контрола на паразити во шталите.

✓ ЗОЗП на РМ- Правилник за постапките за одгледување, минимум површините за сместување на различни видови животни прилог 1 и 2 , дава понатамошни детали за штали и области за вежбање на отворено како на пример:

о Добитокот **не смее да биде врзан**;

о Одгледувалиштето на добиток мора да има **мазни, но не лизгави подови**.

о Телињата не смеат да се чуваат во посебни (индивидуални) боксови откако ќе наполнат 1 недела;

о Маториците мора да се чуваат во групи, прасенцата не смеат да се чуваат во кафези за прасенца;

о Живината мора да се чува во отворени услови и не може да се чува во кафези;

о Водната птица треба да има пристап до извор, рибник или езерце;

о За понатамошни детали, види Правилник за постапките за одгледување, минимум површините за сместување на различни видови животни прилог 1 од ЗОЗП на РМ.

4. Практики на управување во сточарството:

✓ **ЗОЗП на РМ:**

о Во принцип, треба да се применува природна репродукција. Вештачко осеменување е дозволено. Други форми на вештачко оплодување (на пример ембрио трансфери) се забранети, освен според член 22 (3) од ЗОЗП –само во случај на загрозување на изворни раси.

о Прикачување на еластични врвки на опашите на овците, **сечење на опашките**, сечење на заби, сечење на клуновите и сечење на роговите не смее методично да се спроведува. Некои од овие операции може да се дозволат во исклучителни случаи, заради безбедност и зачувување на здравјето на животните;

о Условите за гоеење на телињата не смее да поттикнуват анемија;

о Минималната возраст за колење на живината е дефинирано со Правилник за постапките за одгледување, минимум површините за сместување на различни видови животни од ЗОЗП;

о Животните мора да се транспортираат, натоварени и истоварени на начин кој што го минимизира нивото на стрес. Алопатските средства за смирување или електричните направи за гонење на животни се забранети;

о Добитокот и производите од добитокот мора да се **идентификуваат**;

о Густината на чување на различни видови е дефинирана подетално во Правилник за постапките за одгледување, минимум површините за сместување на различни видови животни прилог 2 од ЗОЗП.

5. Потекло на животните и период на преод:

✓ Издржливи, локално адаптирани видови треба се избираат за одгледување.

✓ Животните треба да се купуваат од органски фарми и со нив да се управува според органските стандарди, **од раѓање, со неколку исклучоци**.

Во случаи кога набавката на конвенционални животни е ограничена со неколку инструкции (обнова на стадо, или висока смртност). Ве молиме контактирајте го ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА за понатамошни детали!

6. Ветеринарен третман:

- ✓ Болестите и паразитите мора да бидат превенирани преку избор на издржливи видови, адекватно хранење, одгледување, санитарни услови и вакцини;
- ✓ Во случај животните и покрај превенцијата, да се разболат, мора да бидат лечени; предимство се дава на природните или хомеопатски третмани;
- ✓ Во случај на алопатски третмани, **времето за каренца** треба да се **дуплира** во случај предвиден со **ЗОЗП**
- ✓ **Превентивното користење на алопатска медицина** е забрането. Ова особено се однесува на антибиотици, кокцидиостатици или хормони кои се користат како поттикнувачи за раст.

7. Записи:

- ✓ Пред да се спроведе првата контрола, фармата треба да има **план за органско управување** до сертифицикаторот
- ✓ Дневник за стоката мора да се води, со документирање најмалку при раѓањето, набавка, продажба и смрт на животното, како и за сите ветеринарни третмани;
- ✓ Фактури за **набавка** на храна, ветеринарни лекови, животни и сл. мора да се чуваат и да се достапни;
- ✓ Количината на добиените производи од добитокот мора да се документира;
- ✓ Фармата треба да има барем едноставен систем за **документирање** за продажбата на органски производи.

8. Знаење:

- ✓ Фармерот мора да чува копија од односните **стандарди** и треба да ги проучи;
- ✓ Фармерот треба да има адекватно **познавање** за правилата и технологиите за органско сточарско производство.

! *Водете сметка дека ова е само поглавје за основните барања на органските стандарди, наменети како вовед. Операторот, секако, треба да биде запознаен и да ги исполни сите барања за односниот стандард.*